

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

Cuvîntul poetic

In ultimii ani poezia patriotică românească a cunoscut o dezvoltare deosebită. Poetii din toate generațiile au cultivat-o intens, tineri autori, recent afirmați, au îmbrățișat-o cu toată convingerea. La ora actuală nu există, practic, vreun poet român contemporan care să nu fi publicat poezii patriotice, de optime politică sau de simțitudine civică. Prin intermediul unor diferite filiere de sensibilitate, marile idei politice ale contemporaneității românești au fost susținute cu fervoare.

Au apărut numeroase volume de poezie patriotică, multe dintre ele datorate unor poeți aflați în primele etape ale afirmării lor literare. Editurile au încurajat în mod constant alcătuirea unor antologii, în care au fost alăturate poezii patriotice semnate de autori clasici și contemporani, ideea de patrie în poezia românească fiind urmărită de la primele ei manifestări și pînă azi. Iată câteva dintre aceste antologii: *Eroica. Antologie de poezie patriotică*, alcătuită de Nicolae Stoian (Editura Minerva, Buc., 1974). *Poezie și istorie la 1848*, antologie de Emil Manu (Editura Albatros, Buc., 1974). *Culegere de literatură patriotică și militantă*, editie îngrijită de George Sorin Movileanu și Dumitru Andronache (Editura Albatros, Buc., f. a.). *Pădurea de steame*, selecție de George Mîrea și Vasile Butucea (Editura Eminescu, Buc., 1975). *Poezii patriotice*, culegere de Constanta Iliescu (Editura didactică și pedagogică, Buc., 1976). Aceste antologii sînt doar câteva dintre cele care au apărut în ultimii ani.

Discernămintul critic al antologatorilor a lăsat de dorit în anumite împrejurări, datorită unei exagerate generozități. În mod incontestabil însă, aceste antologii — reunite în majoritatea cazurilor — au contribuit în mod specific la propagarea sentimentului patriotic. Pe de altă parte, ele s-au înscris în perimetrul tentativelor contemporane de resuscitare a poeziei cu succes de public, pentru care postera autentică este deosebit de necesară.

Colaborările intense ale poezilor contemporani la presa scrisă și vorbită au dovedit, de asemenea, că preocuparea pentru poezia patriotică și militantă nu are un caracter circumstanțial, ci reprezintă o constantă semnificativă a epocii actuale. Un sens similar au avut și numeroasele festivități de poezie patriotică, precum și frecvențele înălțării ale poezilor, în cadrul cărora au fost recitate poezii ale tinerii de patrie și ale optime politice. În repetate ocazii rezonanță publicului și mai ales a tineretului la aceste poezii a fost remarcabilă, dovadă fiind că în contemporaneitate drumul poeziei către obscurizare și transformare tot mai deplin în expresie sîsei suficientă nu este sinecură posibilă. Amplora deosebită a festivalului național „Cîntarea României” este o nouă și convingătoare dovadă a vitalității acestui cuvînt poetic.

Cîteva volume au încercat, cu rezultate notabile, privri critice de ansamblu. În acest context trebuie să cităm, în primul rînd, *Ideea de patrie în cultura română* de Al. Hantă (Editura Minerva, Buc., 1976), ce conține o constăntină investigație eronologică și tematologică. O carte interesantă mai ales datorită translațiilor critice ale unor poezii în 1974 Aurel Martin (*Pro patria*, Editura Militară). Deși însumează o serie de articole scrise la mari intervale de timp, cele mai multe dintre ele fiind comentarii „practice” de poezie. *Pro patria* reușește să capteze o imagine sintetică. Considerațiile teoretice sînt axate mai ales pe conceptul de eroic. Discuțiile sînt interesante, dar este evident că autorul se simte mai la largul său în lezătură cu un comentariu care se deosebește de armătura conceptuală. Cartea lui Aurel Martin este remarcabilă și pentru dimensiunea sa patetică. Criticul se lansează în discursuri înflăcrate, ce sprijină poezia patriotică nu numai prin argumente, ci și prin pasiunea savant-eloventă cu care acestea sînt invocate și îmblîntite.

O altă culegere de articole ce urmărește raporturile dintre ideea de patrie și literatură este *Creație și implicare* de Ion Lotreanu (Editura Albatros, Buc., 1976). Sînt incluse aici comentarii ale unor volume de versuri și esuri pe marginea relației dintre ideea de patrie și poezie. Ion Lotreanu propune cîteva disociații interesante, în care încearcă să depășească considerarea poeziei patriotice conform unor criterii estetice, propunînd însumarea ei în spațiul larg al ideii de umanism.

Au mai apărut în ultimii ani și alte culegeri de esuri și articole în care considerările despre poezia patriotică românească au ocupat un spațiu important. Fără să le mai trecem în revistă, vom reține doar faptul că autorii lor s-au limitat mai ales la enunțarea unor adevăruri indecizabile cum ar fi: „Poezia patriotică este o poezie existentă și înflorită actuale ale poeziei patriotice și civice și la recenzierea unor volume cu acest profil. O considerarea de ansamblu a acestei poezii, în care să fie propusă o construcție teoretică unificatoare, prin intermediul căreia să fie urmărit specificul poeziei patriotice românești, nu avem încă.”

Au apărut, de asemenea, numeroase contribuții teoretice, a căror lezătură cu raportul dintre social și artistic. Asistăm, totodată, la resuscitarea de-a dreptul spectaculoasă a preocupărilor pentru probleme de retorică. Sînt două direcții de cercetare, a căror convergență cu criteriul estetic poate duce la rezultate promițătoare.

Faptele rezumate mai sus constituie circumstanțe externe. Cit priveste împrejurările subiective care ne dăruiează să abordăm o temă în lezătură cu poezia și poezii literare „subțiri” au zîmbete condescendente, acestea sînt următoarele. În vara anului 1975 am publicat în revista „Luceafărul” o serie de șapte articole intitulate *Poezie și optime politică*. În acest cîlu am propus mai întîi o schiță teoretică și apoi, prin prisma acesteia, am analizat în mod succint scerierile citora dintre cei mai importanți autori români contemporani, care au scris poezie de optime politică înălțînd în această categorie poeziile patriotice și de simțitudine civică. La o recitire atentă a textului, am observat că unele nuclee teoretice deosebite de promițătoare sînt prea expeditiv tratate, că unele comentarii nu fac în mod multumitor trecerea de la principii teoretice la analiza poetică.

Pe de altă parte, au apărut cîteva noi probleme teoretice, a căror rezolvare mi s-a părut tentantă și actuală. Poate critica de poezie să se refere la obiectul lecturii sale altfel decît prin adoptarea unei atitudini scralizante? Este transmisibilă poezia unui public mult mai larg decît acela al „inițiatilor”? În ce măsură se poate vorbi despre o poezie transindividuală fără a se contrazice criteriul unicității operei de artă? Există un divorț total între lirism și retorică, sau aceste două modalități de exprimare pot să se afle într-o simbioză justificată de anumiți factori descriptibili? Poezia este expresie pură sau entitate a cărei eterogenie specifică poate fi descrisă?

Voicu Bugariu

Tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbind la Constituția pe țară în problema centralului oamenilor muncii, eveniment de seamă pentru viața social-politică a țării, pentru adîncirea democrației socialiste

Jurnal de poet

Educația

Omul este ceea ce este, învățînd, spune Pinjar. Fără educație nu există libertate. Pe frontispiciul unei mari universități europene stă scris: Insuper adevărului prin învățură vă face liberi.

Copilul are cea mai mare libertate cu cît depinde mai mult de iubirea părinților săi, omul liber depinde de iubirea ocrotitoare a părinților săi, înalțînd iar aceștia sînt cei mai buni fi ai omeniilor care ne-au lăsat pînda vieții lor în opere de seamă în diferite graiuri și civilizații de-a lungul veacurilor.

Grecii au ajuns la o înflorire spirituală pîlduitoare prin educație, prin această paideia care însumează formarea omului plinar în trup și suflet prin tot ce-i frumos și bun din frageda copilărie. Respectul pentru paideia era atît de mare încît grecii au văzut în ea o față a divinitului iar această civilizație exprimă adevărul că omul netrecut prin focul spiritului nu-și poate concretiza în fapt istorică înzestrările.

Un mare fizician contemporan Heisenberg afirma că a ajuns la descoperiri științifice de timpuriu și fiindcă a avut parte de o educație umanistă încă din familie, tatăl său fiind un bizantinolog de seamă.

Unanimitatea străbăte a epocii foarte complexă, de un mare rafinament și profunzime pe de o parte, iar pe de altă sîrăcitate de multă superficialitate. Această din urmă este expresia lipsii de educație temeinică bazată pe marile valori spirituale ale omeniilor. Educația nu-i amasă însușirea de sensibilitate morală și captarea sînzii umane prin puterea convingătoare pe care o tînuiesc marile personalități ale lumii, prin lucrarea lor în poezie, pictură, muzică, în filozofie și istorie. Puterea cuvîntului poetic inspirat poate fi reînscăoarea de generații. Nu se poate ca un om, pătrînzînd în universul lui Sofocles, al lui Dante sau Shakespeare, al lui Eminescu sau ascuțindu-l pe Bach să nu devină mai bun și mai vrednic în toate faptele sale. Nu se poate vîzînd Voronețul, Chartres sau San Marco să nu fii copleșit de frumusețea seperiatoare.

Iar omul crescut în spiritul acestei generoase moșteniri devine un adevărat erozora creaturilor.

Ioan Alexandru

Construcția critică

În pagina a 8-a

Evocări: 1877

Ultimul act din

ASEDIUL PLEVNEI*

de Mihai Pein

Moștenitor:

POEME AFRICANE

Printre manuscrisele rămase în redacție, am aflat acest articol al regretatului nostru coleg, criticul Nicolae Baltag. Semnificativ este un articol despre unul din profesorii săi, Al. Piru. Publicîndu-l, aducem un omagiu calitativ critic ale celui care a fost Nicolae Baltag.

Pînă acum cîteva vreme, mai precis, pînă la dispariția genialului său mentor (G. Călinescu, dimensiunile personalității discipolului păreau să nu fii ieșit cu totul din penumbra. Sau poate — în fața strălucirii maestrului — penumbra apartineea retinei noastre. Oricum, „călinescianismul” — venabilă „instituție” a rigori fără dogme, a „savoir-faire” (fără rictusuri, fără licențiozitate) a faptelor literare, a atitudinii consecvenț estetice față de acestea — îl marcaseră fără a-l înfăușa. Venerația profundă pentru Profesor, unele declarații, înțelese de ceilalți numai în litera lor, au putut, uneori, îngela. Nu, însă, pe principalii „actori”. De la primele articole publicate în „Jurnalul Literar”, Călinescu sesizase independența de spirit a tînrului colaborator, iar Al. Piru cedează, și azi, cu nedismulată plăcere, celorlalți, blazonul care i se tot oferă. După opinia sa, „lovinescianul” Negoițescu este mai „călinescian” decît el, Piru, iar Eugen Simion — și decît Piru, și decît Marinou.

De bună seamă, criticul nu ezită, ori de cîte ori are ocazia, să proclame „regalitatea” literară a lui Călinescu, să prezinte poziția ortodoxă literar română față de acela: „Orice ar face”, declară Al. Piru într-un interviu, „literaturii” române, fie poet, fie prozator, fie el critic sau istoric literar, se lovește cu capul de G. Călinescu”. Întrebarea ar fi ce face literaturii române după impactul cu spiritul călinescian? În ce-șul de față, care a fost itinerariul ulterior acestui moment, parcurs de Al. Piru însuși?

Unul din traseele lui trece prin poezie. În „Lumea”, „Insemnări ieșene” anterior, apoi în „Jurnalul Literar”, cu pseudonim (Ioana Sirbu, Yvonne Mavrodin, A. Vasilescu) sau fără, Al. Piru a publicat mai ales sonete, cam demonstrativ. De veche cantilenă simbolistă, pare contrazis de preocuparea apragă paranașală pentru „chipul” exterior al versului. Stihurile nu sînt lipsite de frumusețe, frumusețea lor are, totuși, un aer cam programatic, cam demonstrativ. De altfel, autorul n-a mai recidivat beltristic decît abia peste trei decenii, cu proză. Apărut în 1968, „Cearța” avea să fie un roman

Nicolae Baltag

Continuare în pag. a 7-a

Cîntarea României

Un simbol peren

„Cîntarea României” nu este numai un concurs, ci și un simbol. Desigur, elementul competitiv isi are locul și importanța cîvenită, dar, din această întrecere de o deosebită amploare, marea învingătoare va fi arta, rodul talentului risipit cu dă-

nie în creații artistice pline de vigoare. „Cîntarea României” poate fi însă și un simbol, o materializare fastuoasă a puterii creatoare a poporului român. Manifestările concursului nu pot rămîne indiferente în fața nului de trăiri artistice și de valori culturale, pe care folclorul le-a născut și le-a păstrat cu o neîmurmurată grijă, de-a lungul veacurilor unei tumultuoase istorii naționale. Cît de ușor se pot transforma scenele concursului în plauri ale cîntecului hătrînesc, ale doinei și ale obiceiurilor tradiționale românești! Nu mă gîndesc numai la formațiile organizate, care sînt pregătite în mod special pentru spectacole, ci la acele grupuri folclorice spontane, pentru care a cînta și a juca este încă un act vital, un moment de afirmare firească a comorilor tradiției locale. Mă gîndesc la acei păstrători ai străvechilor balade și doine, la aceia care în fîrdele sufletului și memoriilor lor albe de ani au adunat, strop cu strop, lieroarea rară a veacuri și veacuri de artă românească.

Si nu numai folclorul tradițional își așteaptă fireasca valorificare, ci și folclorul nou, creațiile răsărite în anii socialismului și al lui în constelația artistică a concursului. E drept, nu întodeauna antologiile de folclor nou au fost realizate după criteriul riguroase, științifi-

Mihai Coman

Continuare în pag. a 6-a

În pagina a 3-a

Colocviliu „Luceafărului”
„Concepție și atitudine în critica de azi”
● Articole de Nicolae Ciobanu și Nicolae Balotă

„Realism și profunzime în pictura lui Constable” — Un eseu de Vasile Nicolescu

Eugen Jebeleanu
Arena

Pro Patria

...Ca în toate categoriile activității umane, și în artă există genii (pușine), talente, mari, medii, mici — și destul imbecili. Este, la urma urmei, și explicabil. Ta-

lentele mari sînt stimulate de genii, cele mijlocii de cele mari, și așa mai departe. Numai cu imbecilii se schimbă povestea, pentru cît imbecilii rămîn imbecili. Plumbul lor este idestruțibil, și totmai de aceea poate induce, nu doar pe unul singur, în eroare. Am cunoscut imbecili, decorați — pe o perioadă care a însemnat însuși miezul vieții atîtoara, — poezi de valoare. Lui Eminescu, dacă nu chiar mai mari. Asta la noi... În Franța, un Paul Darulade, autorul „Cîntecelor soldatului” („Chants du soldat”, ouvrage couronné par l'Académie française, 129-a édition), al „Năilor cîntăce ale soldatului” (Nouveaux chants du soldat”, 110-a édition), și al multor alți culegeri de liigoare și trombaone, a însemnat, pentru a buna parte a burgheziei franceze din ultimul pîtor al secolului XIX, cel mai de seamă „poet al Patriei”. Asta se întîmpla în același secol în care Boudelaire era pus, de aceeași societate, la stîlpul infamiei pentru cît îl lezase precorul simț moral: în același secol, în care Lautrémont murea, întru totul necunoscut, într-o mansardă sordidă... și așa mai departe... Dar — o să mă întreb — Artă, Artă nu trebuie să fie patriotică? Nu arta patriotică este arta adevărată? Există ceva mai presus de arta patriotică?

Nu e nevoie ca întrebările să se transforme într-o paraclazie; răspunsul este limpede, liniștit și irefutabil: singura artă patriotică este Artă. În domeniul artei, cele mai sacre sentimente, neconvertite în artă, comprami și patriotizmi și artă. Cine oare ar îndrăzni să spună despre Rebeloși și despre Shakespeare și despre Villon și despre Dostoievski că nu sînt sînzii copii ai patriei lor și ai umanității, prin întreaga lor operă, cu toate că, nu o dată, ei reintiv în foța noastră nu numai virtutea, ci și trădarea, și întregul cortegiu al stăbiciunilor firii omenești? Stegari ai Patriei lor, și ai omeniilor, aceștia sînt, și nu cei care cu sentimente patriotice sau simuloaze cî la au.

Nu mai cu sentimente patriotice sau cu simuloarea lor nu se poate face Artă.

Înălțător e sentimentul patriotic, ca și ocel al libertății și al omeniilor!

Pro Patria! Pro Humanitas! Cit de sublim sînt!

Dar și cuvîntul Altă!

Să nu confundăm, așadar, temela și subiectele (oricît ar fi ele de grandioase) cu încorporarea și înălțarea lor spre bolțile celei mai înalte ale Artei, acolo unde stăpînesc vulturii stelelor. Dacă izbucim să transformăm în Artă tot ceea ce merită — este enorm, și este Pro Patria și Pro Humanitas.

Eroi politici ai antichității

Un elegant și erudit studiu: *Eroi politici ai antichității*, semnează filologul Al. N. Cizek. El deslășoară o fenomenologie a eroismului politic urrilor, terminările social-politice, specifice fazelor evoluției societății antice. Sînt prezicute, mai întîi, „cele două sensuri ale împlinirii idealității presupuse de eroic”. Ele constau în „determinarea interioară a unui caracter etic și etic” în raport cu norme sociale stabile și „raportarea exterioară a acestei superiorități în „întrînesc”, adică a capacității de „a lua asupra” și, în întregime, greutatea acțiunii politice”. Ipotezele fundamentale ale hero-ului antic: arhetipurile mitice ale eroului politic, eroul cetații și eroul mai presus de cetate sînt permanent raportate la un fascicul de invariante ce alcătuiesc datele existenței personalităților ca stare: genos (neam), genesis (naștere), paideia (educație), anastrophe (creștere), ethos (moravuri), praxeis (fapte) și thanatos (moarte). Materialul de ilustrare a politropiei eroului politic e alcătuit din istoriografie, biografii, legende, retori, basme, cîntări populare, cîntări eroice, retorică economică, opere filosofice. Sporadic și neconvîngător conjugate cu celelalte ilustrări sînt dovezi din rîndul artelor plastice. În mare, se poate spune că demonstrația fenomenologică surprinde dramatica devenire istorică a modelului cuceritorului în model al „intelectualului”. Metoda autorului învetează un fel de structuralism genetic ponderat de repertoriul studiat se derivă prin succesive sinteze, portrete și făpturi exemplare și, dînd e cazul, procedeul e completat cu stabilirea omologilor probante dintre seriile istorice și ideologice sau filosofice-artistice. Fără să instituie un soi de precustian, autorul preferă în analizele sale edenta de triadă. Astfel, studiul se divide în trei mari secțiuni, după cum e privit eroul mitic, acela al cetații și, ultimul, supraunim mai presus de cetate. Pentru fiecare asemenea tip generic se stabilesc trei virsuri, corepunzînd apariției, înfloririi și decadenței lui. Unitatea de concepție fiind indubitabilă, ne putem opri

Mircea Constantinescu

Continuare în pag. a 6-a

Lunea cea mare

Cu orice fanatie, locotenentul Erzil simte falimentul ideii pentru care s-a batut pina atunci: si tot ca orice fanatie nu poate accepta falimentul propriu-zis al ideii. De-asta s-a si hotarit sa ia douazeci si cinci de oameni — ce-a mai ramas din plutonul lui Medellogiu (nepot al grașunului care daduse, in 1821, la Dragășani, semnalul de incepere al marelui Batalionului sacru al mavoroilor, adică al zaverghilor voluntari, adunati dintre studentii greci din București, de la Măgureanu) și să se ducă să-l împuste, cu orice pret, pe cei trei sute de prizonieri romani din pivnita hanului lui Heoglios.

Locotenentul Erzil n-are decît treizeci și unu de ani, e înalt, cu fata ciupita de vîrșat și arătînd ca un pardușu ros de molii, decorat de cinci ori și viața nu l-a aruncat niciodată, în brațe nici iubitele, nici prietenii ca pe carofi; mai mult singur, Erzil, fost copil de trupă, ofiter excelent, rece, sever, încapătînat a simțit mai tot timpul în nări mireasma gloriei și-a bunăstării.

S-a visat (oho, de cite ori!) Pașă, guvernator, comandant de garnizoană și tot vîndînd asemenea lucruri a început să doarmă tot mai puțin și tot mai rău, a făcut riduri adinci, vineții, ca de izbitoră de pumn în jurul ochilor înguști, parca prea apropiati de nas, ca la eretici, s-a îmbolnăvit de stomac și gura, cînd nu fuma țigări de la țigări, a ajuns să-l înroșea a pierici putredă, să tusească și se îneca, să aude fără rost, chiar să se biblie puțin.

După o încercare neresușită de a se căsători cu fata unui neguțator de coșitor din Adrianopol, Erzil s-a însururat și mai tare, bombănind, tot timpul, rusinat și depotivă minios, cînd se încrucisa cu vreo femeie, căuștînd să plece cît mai repede de lângă ea și privind înapoi, cu ochi înecatori, înguștati.

Pe tot timpul asediului Plevnel, Erzil s-a bărat, matematic, numai acolo unde pericolul era, cu adevărat, mare ori foarte mare, tulburîndu-l, jignindu-l aproape, pe ceilalți ofitieri care nu țineau să moară neapărat (nici chiar pentru Sultanul sultanilor) fiindcă priceuseră, din instinct sau din experiență de front, că sînt victoria cît și înfrîngerii ar trebui să se încheie, și una și alta, cu aceeași ceremonie tristă și funebra.

Asa încît Erzil ajunsesă să se însurureze, frămîntîndu-se, pînă la limita la care orice începe să se vadă pe sine însuși doar ca pe o umbră, sau ca pe un sol de supraom, și dă probe de nebunie, celorlalți.

Locotenentul Erzil se scofilește, namul i se ascuțise, nu mai zîmbea deloc, nu-i pîșea dacă nu mînîncă, se gîrbovise, arăta urît și solemn ca un cadavru, pielea țetli i se făcuse ca de lemn, mormăia cite ceva întru-una, blestema, implora, amenința, invoca versete din Coran, dintre care cel mai des îl țipa pe acesta: „Cînd înțîniti necredincioșii, ei, bine, ucidet-i de îndată, măcelărit-i, iar pe cei prinși pînă-l în lanțuri din care să nu poată fugi niciodată”.

Aprera unde și cînd te aștepta mai puțin, învenindu-l, turbîndu-l pe totii pînă de răutate în fond nevinovată, de vreme ce această era organizația ei, crezută pură și fustieră.

Ofitieri ceilalți abia îl salutau. Soldații, de obicei, se temeau de el, dar, în același timp, cînd îl auzeau emandîndu-le, urlat, ca un coș din mîini, vorbindu-le, înainte, fără nîmă, gîgîit, de victoria care va fi, pînă în cele din urmă, tot a lor, îl urmau ca fascinați, hipnotizați, coplesți de forța de atracție pe care, o are de obicei, răul asupra oamenilor obosiți, speriați, rânjiți, încolțiți, dintr-un oraș ca și cucerit, pe jumătate dărîmat, bîntuit de tifos, răzît de foame, jefuit în fiecare clipă de cei ce dezertau, sau se pregăteau să dezerteze, așteptîndu-și sfîrșitul pe care ajunsesă să și-l dozească mai grăbit.

Adunîndu-l pe cei douazeci și cinci de oameni rămași din plutonul lui Medellogiu, locotenentul Erzil e sigur, ca întotdeauna în ultima vreme, cum am mai spus-o, că face o faptă mare.

O faptă de arme despre care se va mai vorbi, ceva măret și le și spune asta soldaților ce stau dinaintea lui, urîndu-l, socotîndu-l nebun, ne-bărbierit, urduroș, înfrîngurăt și înmuțat pînă la piele de lapovița nesfîrșită a acestui nolembrie dezastroasă pentru Semilună, simțîndu-se neputincioși, sfîrșiti, gata să ridice mîinile în sus odată numai să se termine totul, flămînzî și amuții.

Dar n-au încercat; cea mai importantă rațiune a celui de sub arme, fie în timp de pace, fie în timp de război, e să execute ordinele superiorilor săi.

Asa că toți douazeci și cinci, printre care și doi sergenți, Sadri Sitki și Ali Nusret, ambii volnici și sîrșiți, dormici să-și scape pielea și urmează, în noapte, pe Erzil, dar în vreme ce dau un colț, în presimta unul maidan unde înainte de război venea mereu un circ, Ali Nusret îl spune încet, aplicîndu-se spre el, lui Sadri Sitki:

„Ce-ar fi să-l împușcăm o dată pe nebunul ăsta? Cine știe ce-are de gînd să facă? Dracu! Știe unde are de gînd să ne ducă... Hai, să scăpăm de el!”

Dan Mutașcu

„Cum?” întreabă tot în șoaptă celălalt sergent, în vreme ce picioarele obosite îi clefăie prin noaptea.

„Uite-asa! Tu te faci că vrei să-l întrebi ceva, iar eu mă apropii pe la spate și-ți trag în ceață un foc de revolver!”

„Da, de unde-ai tu revolver?” se trezește în-trebind prostie celălalt.

„Am, ce te privește de unde-l am? Vrei să-l dăm gata?”

Fata lui Sadri Sitki e aspră și teneșu-căfenie ca gorceul de porc. Ali Nusret tușește și acupă intr-una:

„Și dacă vreunul dintre noi datăți clăpănește ceva?”

N-apucă însă, nici unul dintre ei, să mai zică nimic că și adu comanda „Stai!” și-și dau, brusc, seama unde l-a adus nebunul de Erzil și tot brusc înțeleg și de ce l-a dus acolo: ca să-l pună să-l împuste pe cei trei sute de prizonieri romani.

„Alah e mare...” scapă îngrozit Sadri Sitki. Se îneca vorbind:

„Doar n-o să ne pună să-l cășăpim pe nenorocii! Și! Chiar dacă-a ghaiuri, sînt prișii noștri, nimeni n-are dreptul, după legea războiului...”

Și totuși Erzil îl comandă și de-a valma el execută comenziile. Cel doi sergenți la execută

Desene de Traian Brădean

ca beți. Sadri Sitki simte că l-a făcut gura iască, scapă citeva carușe pe jos, le adună cu greu, scîncînd ca o bătrînă, și ajunge pe ceilalți care intră-n curtea hanului, în pas alergător.

Ușa de la pivnita lui uriașă e deschisă, două sentințele „din cele vechi” cer explicatii, Erzil o izbeste pe una dintre sentințele cu sabia peste față, creștîndu-i fruntea, cealaltă cade-n geamuri, sint aduse de alte trei sentințele tot dintre cele de dinainte, puse de Osman-Pașă, nigte lămpi de slămă cu lumina șovăitoare, de-un galben murdar, rău.

Așezate pe treptele ce coboară în pivnita și la picioarele treptelor cariate, lămpile fac o lumină de tad, ce sperie prizonierii, dintre care cei mai mulți admiseră, care cum putuseră; ei înceo să se scoale într-un murmur buimac, se trescă la ochi, buimăcîți, cască, atrănuță, clipește, își suflă nasul, înjură.

Un slăcu din Tiroviste, Racoviceanu strigă: „Ce dracu! vor ăsta cu noi în miez de noapte (de fact miezul nopții n-a venit încă), să ne numere?”

Si încearcă să ridă, spart, dar nimeni nu ride odată cu el.

Doctorul Pătrîrăgeanu înțelege primul ce urmează. Încearcă să-și facă loc printre cei trezîți, mai speră să poată spune măcar citeva vorbe, în franțuzeste, locotenentului ce stă în capul scării pivnitei, cu sabia goală în mînă, subțire, alb, cu un cap ca de mort, mai disperat ca ei, în vreme ce vreo două duzini de soldați dau buzna-n pivnita și așteaptă, cu armele în mîini, în cumpanire și deodată doctorul Pătrîrăgeanu totul i se pare limpede, monstruos și zadarnic.

El aude, lângă el, pe Iancu Grigore Lucea scrișind din dinți alți de tare că multi prizonieri întorc capul spre el și-l vede pe Ilie Strătuțat închinîndu-se:

„Ne împușcă! Zăpăcitul ăla din capul scăriilor ne împușcă... Fără să-l pese de nici un fel de...”

Chiar atunci se aude glasul isteric, în stare să-ți facă părul măciucă al locotenentului Erzil și pînă-și se umple, într-o clipă, de fum, de flăcările scurte tîșnind din tevile armelor, de buburitură înăbușite sub tavanul scund de cărămîid, de țopete, horekături, tropături.

Încercînd să scape de focul armelor ce trag de la o distanță atît de mică încît s-arăd din stufă țibîții de noaptea oamenii se îmbrăcesc, se îmbracă în zărie, se calcă în piciorare, cad, se agăță unul de altii, plîng, conjură, uită cine sînt și de ce sînt acolo. Erzil bădă de seamă înșel, de sus, de pe trepte, că n-au căzut, de fapt, nici cineșeei dintre prizonierii din pivnita și orîndă încetarea focului.

Face asadar, un semn înțeles pînă și de prizonierii și primul norman de morți e limina de cîntă dintre ocăștii țurci, cu naturile armelor și cîzmele, spre peretele din dreapta al pivnitei.

Lumina lămpilor tremură, biblie, Doctorul Pătrîrăgeanu țese dintre și săși și le spune rar, de parcă n-ar fi vorba de moarte și oamenii îl ascultă schimbati deodată, cu fețele pămîntii și ochii aprinsi, duși în fundul capului, elătîndu-se pe piciorare și începînd să se desfacă din grămăzile, din ghemurile de trupuri strîpșite de peretele din fund al marii pivnite a hanului.

„Degeaba ne călcăm în piciorare... Nebunul ăla de pe scară tot o să ne împuste pe toți...”

Oamenii tac, răsuflă greu, șuierat, parca seel de foale de țierărie se umflă și se golesc, pe rînd, repede, de aer. Aerul din pivnita, cît a mai rămas e de nerespirat. Tac totii. Nu trăi strigă și nu mai plînge nimeni.

„Fratilor, urmează doctorul uitit ei înșuși că mai are glas, dacă tot ne împușcă bezmeticii și ticăloșii ăstia, măcar... (se oprește o clipă, închide ochii, își trage sufletul și opintîndu-se urmează) ...să le-arătăm cum ețiu să moară niste romani!”

„Așa e, doctorașule, pupați-ăș sufletu”, se aude un glas rășit și doctorul Pătrîrăgeanu i se pare că e glasul lui Costică Ogășanu, armurierul din Brăila.

Si-ntr-adevăr oamenii încep să se tragă în părți, să-și facă loc armurierului și Ogășanu, volnic, cărunt, cu mutra lui ciudată, de om cănuia-l vine să plîngă mereu, leasă în față, lîngă doctor, și ridicînd mîna dreaptă cu degetul mare chircit printre alte două le dă cu țîia țurcii strigîndu-le:

„Asta o să ne luati, mă brăpădușii... Ați o s-aveți de la noi! Vreți să ne fie frică, da? Vreți să ne fie frică?”

Și tot atunci Erzil răcneste, răpăiala reținece, două dintre lămpi se sting, dar în secunda în care doctorul Pătrîrăgeanu cade cu gîtul străpuns de un glonț, sergentul Sadri Sitki, ochind cu grijă, de jos, de aproape, și din stînga, îl nimereste cu un glonț de pușcă, drept între ochi pe locotenentul Erzil care moare, pe loc, zvîcnind din piciorare, între scări. Turcii se scree din tras și-i numără pe cei scapați.

Frământat din răsărit ce același țîia inspirat din evenimentele de la 1877.

DIN POEMELE INDEPENDENȚEI

Ion Crînguleanu

Viscol din pămînt

Ca e zăpăcă cosmică, receptea, Cîinii ning braien pe șesuri;

Stelele scapătă guri de ral, Candela reci se aprind în văzduhuri, Stăjerii pe dealuri Cîntă imnuri, Minisorile flărilor Luminează pămîntul La un secol de adîncime.

Miroasa e timp sfînt Fiecare fir de iarbă crescut pe dealuri, El vine, ca a trimberea veșnică Din casele și somnului celor Care s-au ridicat prin steagul pămîntului În arderea albă A pînii libere.

Ca e zăpăcă sfîntă Vin cîinii din ei îngînd Cu goarnale și ning frumos spre lună.

Martiri pe frontul de luptă

O țară, ca să fie frumoasă Cere, uneori, să arzi de singur, în casă, România v-a strigat vouă să intrați Nu prin serbării, prin cimpii și Corpați Ci prin lumii morții, prin răstîgniri violente Spre sunetele ei independente.

Trupurile voastre s-au dărîit Lumini, prin glonț și cuțit. Prin infern vă țirați, fără capete sau piciorare, Unii arzi de piatră, Alții de luminare Și-ați răsturnat calapeteasma unui frig de putregai Cîntînd la gura morții Cum cîntă omul singur la nai.

O țară ca să fie țară Face miera dulce Dar arde miera amară. Prin venin și gloanțe ați devenit temelie Timpul s-a dus, Voi ați rămas România L.

Piinea independenței

Șești ce-i piinea, dar vă devora amară Fieroa lămată-n ea, cînd grîul da în lapte Și cugetați, prin intineric, la aprinse lapte, Din lanțuri, trupul să-l gonăți afară. Nu zărnțele, nici frigul vă brăgeau mai tare Spre jocul morții negru și latent, Vraoți momentului baremi să-l țîți independent Cînd luna, dintr-o ploaie, pe Corpați țesare.

DIN POEMELE INDEPENDENȚEI

Ion Crînguleanu

Viscol din pămînt

Ca e zăpăcă cosmică, receptea, Cîinii ning braien pe șesuri;

Stelele scapătă guri de ral, Candela reci se aprind în văzduhuri, Stăjerii pe dealuri Cîntă imnuri, Minisorile flărilor Luminează pămîntul La un secol de adîncime.

Miroasa e timp sfînt Fiecare fir de iarbă crescut pe dealuri, El vine, ca a trimberea veșnică Din casele și somnului celor Care s-au ridicat prin steagul pămîntului În arderea albă A pînii libere.

Ca e zăpăcă sfîntă Vin cîinii din ei îngînd Cu goarnale și ning frumos spre lună.

Martiri pe frontul de luptă

O țară, ca să fie frumoasă Cere, uneori, să arzi de singur, în casă, România v-a strigat vouă să intrați Nu prin serbării, prin cimpii și Corpați Ci prin lumii morții, prin răstîgniri violente Spre sunetele ei independente.

Trupurile voastre s-au dărîit Lumini, prin glonț și cuțit. Prin infern vă țirați, fără capete sau piciorare, Unii arzi de piatră, Alții de luminare Și-ați răsturnat calapeteasma unui frig de putregai Cîntînd la gura morții Cum cîntă omul singur la nai.

O țară ca să fie țară Face miera dulce Dar arde miera amară. Prin venin și gloanțe ați devenit temelie Timpul s-a dus, Voi ați rămas România L.

Piinea independenței

Șești ce-i piinea, dar vă devora amară Fieroa lămată-n ea, cînd grîul da în lapte Și cugetați, prin intineric, la aprinse lapte, Din lanțuri, trupul să-l gonăți afară. Nu zărnțele, nici frigul vă brăgeau mai tare Spre jocul morții negru și latent, Vraoți momentului baremi să-l țîți independent Cînd luna, dintr-o ploaie, pe Corpați țesare.

Încă mai alergau

Se mai vedeau alergînd Multă vreme și după moarte, Trupuri fără capete, cu armele-n mîni Treceau prin durera și lupta mai departe. Fără mîini, fără piciorare, Măști de cite o oră, de cite o zi, În loc de inimă, înțeași numai de-o floare Se țîrau prin surubul verbului „a fi”.

Și focul se lăcea, urca pînă-n limete; Cu trunzi teretate, fără volci și lumini, Trași de moarte-n pămînt pe un scripete, Ei mai luptau, Mai ardeau Și cădeau într-o lacrimă lină. D-ți unii, fără capete, nu mai aveau Nici lacrimi, nici simbet, nici rîcnel, doar pe revere

Arșița morții și-o înroșeau; Spectacolul era a mare-nviesc. Ei nu speră moarte pomisără, el către viață, Către piinea vie, către brațul independent își măsurau patria, cînd îl bătea în față Soarele ca un ochi roșu Privind spre continent L.

Pe spinarea sfîntului nostru pămînt Se vedeau trupuri fără capete, fără mîni Alergînd și luptînd...

radio

Reportajul

Reportajul a fost și rămîne unul din subiectele cele mai controversate ale literaturii. Greutatea încadrării lui într-un gen se datorează dublei sale valențe: reportajul este, în același timp, și document al realității în care trăim, și operă de artă. Dacă ne gîndim că realitatea devine cuvînt, că prin foloșirea cuvîntului scriitorul re-creează o lume pe care a văzut-o, ea există obiectiv, dar trecută prin filtrul sensibilității, emoției, talentului și, de ce nu, al subiectivității sale, deci dacă avem în vedere toate acestea, desigur că reportajul aparține literaturii.

Mulți vreme s-a vorbit despre reportaj ca despre un gen intermediar între realitate și ficțiune. Felul acesta de a aborda tema nu făcea decît să compromită noțiunea care nu mai putea fi încadrată în nici o realitate. Apoi s-a folosit și se mai folosește încă termenul de „reportaj literar”. În acest caz avem de a face cu un pleonasm, fiindcă oricît de arid ar fi subiectul reportajului, el nu poate fi strict informativ, ci, reprezintă realitatea așa cum este ea văzută de scriitor.

Reportajul este privit astăzi ca „operă deschisă”, așezat la locul pe care-l merită și datorită evoluției limbajului literar precum și datorită atenției crescînte din partea diferitelor genuri literare. Majoritatea romanelor care se scriu azi în lume sînt romane-document și în același timp a apărut un nou tip de roman în care realismul fantastic are un rol foarte important în construcția și în lămurirea fanteziei dintre realitatea înconjurătoare și fantezie (fantezie aparținînd cîndva poemelor fantastice și poveștilor), fac ea între noul gen de roman și literatură-

plastică

Sub semnul continuității

Expoziția de la Dalles are o tematică extrem de clar precizată și acest fapt a obligat ca selecția lucrărilor să fie extrem de riguroasă și doar în ceea ce li privește pe artiștii plastici contemporani și pe artiștii expoziției de a se oprea la selecția operelor care au fost cronologică era firesc să se încerce a se pune în evidență firul unei evoluții atît a picturii cît și a sculpturii și graficii românești din ultimul secol. Ideea, firește, a fost aceea că există un spirit de continuitate, în abordarea variată de pe pozițiile tradiționale artistice realiste a problematicii aderenței la viața (întîmîni). Fără îndoială că expoziția a vrut să marcheze prin imagini momentale de cotitură produs în ultimele decenii în existența oportunității clase de la a cărei apărare și tragică ridicare la luptă pentru artă, drepturilor sale comemorăm astăzi de a se oferi drept marturie validă a unei tendințe de la să cărei izvor au bătut apă, cam din 1948 înceoace. În pictură, spre exemplu, personalități diverse începînd cu Baba Ciucurencu și continuînd cu Almășanu, Piliuță, Covelu, Brădean, Pașcu, cu Bîtan și Covelu, cu Ion Grigore și Băndac și alții alții mai vîrstnici și mai tineri, mai cunoscuți și mai puțin cunoscuți, mai talentați și mai puțin talentați. În sculptură a avut loc un fenomen similar și ar fi aproape de prisos să cităm nume căci ar trebui să plecăm de la Jalea, Irimescu, Caragea, Vida și să ajungem, de pildă, pînă

la Paul Vasilescu, la chiar sînti mai aproape; Dacă, deci, lucrările prezentate în secțiunea expoziției ilustrată de artiștii contemporani corespund la mare înțeles organizatorilor de a pășii în valoare a direcției de preocupări conștente a acestora, încadrarea în precizie ortodoxă tematică și în perspectivă stilistică cu au la bază postici personalii — dar cu oasele trăsături comune date tocmai de exigențele încadrării spre în sfera realului —, nu este de miră că selecția operelor a fost deosebit de înțelegătoare. Într-un număr mult mai mare de artiști au prezentat lucrări lucrate elaborate în mod special pentru această expoziție socot că ar trebui glosată o modalitate de expunere a unor lucrări plastice, sculpturi și grafice meritabile rămase, din cîntărite motive (spațiu limitat, vizuare asupra modalității de organizare etc) necesar deosebit de către jurii. Sint pe de altă parte de părere că grafica ar fi trebuit expusă separat, într-o altă sală, ceea ce ar fi creat un spațiu mai larg de desfurare picturală. În secțiunea cu caracter istoric selecția putea fi, cred, mai generoasă. Oricum aceste observații nu alterează imaginea de ansamblu a unei expoziții importante, alcătuită cu pondere și inteligență dar și cu grijă de a releva tendința constantă a artei noastre de a se lega durabil de realitate, de tot ce are legătură cu sfera umanului.

Grigore Arbore
Tîrînimea — puternică forță socială și revoluționară. Expoziția de pictură, sculptură și grafică, Sala Dalles.

muzică

„Atheneum”

Încercăm să dovedim că între lumile vechi de artă și fînja noastră contemporană nu există bariere, că același fir străbate și peștii bizantinilor, romanilor, nordicilor medievali, și înțeleptele noastre moderne — mai ales pe țepioșii acestia cupato-dunăreni, aflat la izvoarele acestor influențe. Încercarea e frumoașă și are rost: totul e ca și cum așezăm pe o linie autentică și găsită. La acest lucru mă gîndeam ascultînd concertul de luni 14 februarie, la Sala Mica, unde grup lucrările muzicale interpretate, poemele citite, picturile expuse de Octav Grigorescu, Paul Gherasim, Marin Gherasim, Hora Berman, Gheorghe Berindei și comentariul lui Titus Mocanu se încerca o așezare de sinteză.

Ceasta e a ferit seara de eclecticism a fost tocmai „firul de aur” care nu se va pierde niciodată, adus de data aceasta la lumină de talentul unor interpreti. Se poate deci spune că structura seri s-a datorat în primul rînd lor. Ne referim mai ales la Veiu Vasilescu, flautist care a știut să ducă același suflet luminos, un ritm bine marcat și întreaga claritate a spiritului poeziei atît în „Pêcheur-ur” lui Dimitrie Cantemir (acompaniat la percuție de N. Albușescu) cît și în „Dansurile medievale engleze” sau în „Melopeea pentru flaut și bandă magnetică” de Liviu Gîndeanu. Un suflet viu, o „mergere” întorcătoare a demonstrat drumul de la muzica bizantin-orientală și cea nordică pînă la sinteza zilelor noastre. La fel s-a întîmplat cu tîrînu chitarist Costin Canellis: subliniind esența populară, simplitatea formei armoniei

și contrapunctului lui „Villancico” lui Juan del Encina, în „Dansurile engleze” sau în „Cîntecule engleze elisabietane”, s-a dovedit o adevărată călăuză prin esențele muzicii medievale. Un merit deosebit le revine sopranei Steliana Calos și tenorului I. Deveselu, dislinguit cu frumoașe nuanțări în „Cîntecule elisabietane”, demonstrînd școala spaniolă (I. Deveselu în Juan del Encina) și pe cea bizantină („Urare lui Constantin Brîncoveanu” de Timotei sin Agăi Jipei — transparentă așezare a lumii, cîntăță emoționantă de Steliana Calos).

Între aceste puncte de speșin ale programului, corul Filarmonicii dirijat de Vasile Păntea a interpretat magicale (în mod inspirat, din sală, accentuînd senzația de ubicultate); Mihai Constantinencu a citit poemele sale „Înțînirea arheologică” și „Ovidiu”, iar Ioan Alexandru „Imnul lui Constantin Brîncoveanu” — momente deosebite, integrîndu-se în sufletul de evocare. Revin deci la ideea că numai asemenea dărîuri au putut să păstreze structura, firul ideatic al seri: altminteri, prea multe intervenții, de multe ori fără simțirea spiritului piesei (de exemplu „Pasacaglia” din Sonata Bizantină de Paul Constantinencu: o interpretare învîlmășită, brută, lipsită de hieraticul dorit de autor și lumenozitate tematică).

Din asemenea încercări se poate însă învăța; și este admirabil că, datorită „Cîntării României” se amplifică acest proces de afirmare a spiritualității românești.

Grete Tartler

Atelier literar la poșta redacției

V. PR.: Da, e mai bine, mai împede și mai curv, în tonalități majore. Căci e omogen, în toate sensurile, și pare compatibil — să sperăm — cu sugestia pe care ne-ai făcut-o. Despre „necodarea” pentru „oprimare”, nihil, nisi bene...!

SILVIA DAN: Dar să fie ceva mai bine, dar lucrurile rămân încă în limite convenționale, modeste, lipsite de suflu, vibrație, îndrăzneală (și, pare-se, de un suport mai consistent și mai profund de experiență a cărții, a studiului etc.).

VAL DR.: În ultimele părți, clevea pagini interesante, pe linie obișnuită (nici mai sus, nici mai jos decât scrierile de mână a stăgărilor...). Ați „cantaționat” oare definitiv?, nu mai a nimic de căutat, de încercat, de descoperit, rămânând în acest circuit închis (în general, de mică anvergură), din care e prea devreme să faceți o obsesie și o manieră?... Său veți avea puterea și talentul (pe care îl aveți, după toată școala) să vă evaluați mai larg, să inventați din nou verbele, imaginile, poezia? Deocamdată: „Scotărea copilului”, „Intimplările pierdute”, „Urme de cizme”, „Acoerămint”, „Pe spindii de cai”, „Marile cimpuri”, „Către toți frații”, „O boală”, „Prietenii”, „Pentru cei ce se-ngrăpăd”, „Înainte de tine”, „Teamă”. (Dar nu ne mai trimiteți de mai multe ori aceleași texte).

DAN TATARU: Nimic nou! „După părerea mea — a ceea? — scrierile de mână nu pot să se valorizeze decât prin valoarea poeziei — dacă e ară”. (NR. Mai corect: dacă e ară...). Adică observație! Ce ne facem însă dacă scrierile de mână e necitez? (cum recunoașteți, de altfel). Răspunsul e și el la mîntea cocșului!

E. COZEANU: Nu prea sînt nouă. Ceva mai bine, în „Vînă în Septembrie”, „Defecție”, „Ochi”. În ultimul pic, nimic!

IONI: Nimic nou! Ceva, în „Detașare”, „Notă senzuală”.

N-am înțeles mare lucru din scrierile de mână, scurte, decențioase, pline de statură și de înțeles. Înțelegerea „concreta” este la general, scrierile trebuie să fie mai clare și mai scurte și să poartă în sine, în mod evident, o idee și să se prezinte un text, o unitate.

THEODOR MARIANU: Se pot observa unele schimbări de pronunțare aproape în toate scrierile, mai ales la „Poezie de tineri”, „Memento”, „După țară”.

A. DUMITRASCU: Nu sînt nouă, din păcate, scrierile de mână. Am văzut unele schimbări, grandiozitate, dar sunt pline de glanț și de impresii serioase (am preferat să se scrie, bunăoară, să scrie și mai puțin, să se desprindă din textul scris și să se scrie în altă manieră). „Către toți frații”, „O boală”, „Prietenii”, „Pentru cei ce se-ngrăpăd”, „Înainte de tine”, „Teamă”. (Dar nu ne mai trimiteți de mai multe ori aceleași texte).

D. MAZILU: Pagina prin aglomerate, imbecile, greu de citit (dar imposibil de citit), în care scrierile de mână sînt însoțite de imagini imaginare, introduse în text, în mod înșelător în înșelătoare descrieri pline de detalii paranoice, etc. Ceva mai simplu, mai direct, mai curat, parca în „Spre țară”. Dar încă nu sînt scrierile de mână.

ITELIAN CRUDU: Am văzut la un fel de „bătălie război”, care alege și o prea mare viteză și înfrigurare, astfel că marșalitatea „producător” sînt re-

luate. Remete evaluată de pionier nu se-a scrierilor, din păcate, deci principiul de a observa și de descrie pe care să-l luăm ca model, prin de „scrierile de mână”, înțelegerea „concreta” este la general, scrierile trebuie să fie mai clare și mai scurte și să poartă în sine, în mod evident, o idee și să se prezinte un text, o unitate.

ELV. I.: Versurile nu sînt alinate, din păcate, scrierile de mână. Am văzut unele schimbări, grandiozitate, dar sunt pline de glanț și de impresii serioase (am preferat să se scrie, bunăoară, să scrie și mai puțin, să se desprindă din textul scris și să se scrie în altă manieră). „Către toți frații”, „O boală”, „Prietenii”, „Pentru cei ce se-ngrăpăd”, „Înainte de tine”, „Teamă”. (Dar nu ne mai trimiteți de mai multe ori aceleași texte).

VIRGIL OZGA: Nimeni nu a văzut scrierile de mână. Scrierile de mână sînt însoțite de imagini imaginare, introduse în text, în mod înșelător în înșelătoare descrieri pline de detalii paranoice, etc. Ceva mai simplu, mai direct, mai curat, parca în „Spre țară”. Dar încă nu sînt scrierile de mână.

Geo Dumitrescu
N. E. Mănușăreanu nu se în-

O noapte pentru noi

Tu aduci stelele — eu luna
cine aduce întinerul?

Seora se lasă ca o poartă
peste iama învîrtită
de visele noastre
pen care ne strecurăm
naș sublin de lumină.

Eu te aduc pe tine
tu mă aduci pe mine
cine te aduce
naș capătul noștrii?

ADRIAN ALIU GHEORGHE

Gespele celorlalte timpuri

Alina unei lumii
Căntărea în trece plină de oarece
Pe poezia înțelegerii
Ce care poezia între seară
Și se-nvîrtă în jurul tău
Și se-nvîrtă în jurul tău
Și se-nvîrtă în jurul tău

Orice scrierile de mână
Se va învîrti din nou
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou

Timpul celorlalte timpuri
Dimprieș cu oarece
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou

ANCA ȘARANDA DIGA

Beici

Ce bine e să dăci
Și să învîrti din nou
Și să învîrti din nou
Și să învîrti din nou

Beici
Și să învîrti din nou
Și să învîrti din nou
Și să învîrti din nou

Beici
Și să învîrti din nou
Și să învîrti din nou
Și să învîrti din nou

Beici
Și să învîrti din nou
Și să învîrti din nou
Și să învîrti din nou

V. PETRESCU-MARȘEAN

Ghiocel

Luai-mă de mînd și purtai-mă
prin lumea
pentru că zîmbetul meu
să se învîrtă de mînd
celor ce se-ngrăpăd-n zăpădă
și și spul-ghiocel.

VALERIU DRAGUȘANU

Desena de Tudor Jelebecu

Al acestui pămînt

Scrierile de mână
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou

Scrierile de mână
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou

Scrierile de mână
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou

Scrierile de mână
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou

Scrierile de mână
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou

Scrierile de mână
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou
Și se-nvîrti din nou

LELIANA POPESCU

Iarna

Iarna, cu podul de gheață
Sudind depărtările,
Cu maluri furtive că acum
Își unesc buzele într-un sărut,
Cu răsuflarea noastră ucidind
Cu aburul unui oraș.

Iarna, cu ritualul înșorii
Încăpînd un stă de mînd
În cădurea bălților disprețuți
De veacuri,
Și la geomur, crivățul
Vorbindu-ne cu glasul strămoșilor.

VALERIU DRUMES

Colori pentru un autoportret

Două
sau trei
sînt de ajuns
bucata asta de pînză
a fost înghesuită toată
într-un grîunțe —
sînu se crează prea
asurzit
voi lua puțin
din vopseaș cu care analogiile
însenează orele
și voi urmări cu un virid
de creion un drum
cu prof cu gropi și cu șanțuri
bănuind roțile carului vostru
treceți puțin mai birziu
și să vedeți
ceva sălbatic ca
o coală nescrișă căci dacă
voi fi terminat
va urma pe perete o
umbră transparentă ca o
aripă de libelulă.

D. BORCEA

Brăncușiana

Și totuși
moare în fiecare clipă o pasăre
rîndită în zbor

Și totuși nu ne cumînțim
și cîmpul din copaci
pășni nemuritoare

AUREL ALBU

Construcția critică

Urmare din pag. 1

de analiză, de „cauzistică” („sentimental” în decendență intrinsecă a „adela”), A. Holban și, mai ales, Camil Petrescu.

Fără îndoială, însă, activitatea de critică și literatură literară a fost aceea care l-a conferit lui Al. Piru prestigiul și autoritatea de azi, precum și un loc privilegiat în panorama „literar” româneș. În istoria literară, contribuția lui este imposibil de ocultat. Deși nu a dat, încă, o istorie completă a literaturii noastre, Al. Piru va fi, probabil — după Iorga și Călinescu — cel dintâi care o va face. Volumul publicat pînă acum, „Literatură română veche” (1981) și „Literatură română modernă” (1984), vizînd perioade în tratate în trecut de Călinescu și din altă perspectivă de Iorga, sînt lucrări solide. Ele sînt net superioare, ca să luăm un singur exemplu, mai apropiat de noi, tratatului colectiv de istoria literaturii române, apărut la Editura Academiei, în capitolele dedicate acestor epoci. Face și el parte din colectivul de elaborare a tratatului amintit, Al. Piru — pornind de la ideea că nu există personalități și sau tricotale — preferă lucrările individuale, alcătuite de o singură persoană: „Se vede mai bine concepția, capacitatea de pătrundere, stilul”. În lucrările de istorie literară ale autorului, cercetarea este însoțită de principii. „Spirite critice” învîrtă la construcție, Al. Piru, fără a-și „liriciza” domeniul preferat de manifestare, își depășește formula în care-l „exilase” Călinescu, ajungînd la creația critică. Și, dublat necontenit de critică, istoricul literar construiește și creează — dintr-un noian inform de material, cercetate de fapt, în curs, și în lăva încă incandescentă a începuturilor — un ansamblu armonios, cu o structură modernă, în care figura spirituală a epocii literare, a literaturii înseși, întîmpină cu un „zîmbet” viu, prietenos, din contemporaneitate pară, pe cel veniș și o contemporan. Cu forța „măgică” a cuvintelor, Al. Piru, în viziunea sa, distanță dintre prezent și trecut, te introduce într-o civilizație veche, de pe pergamentele cărora te invita, într-un fel, să scurți împreună cu el pe rafu, te conduce, apoi, în firișele întinse, ale minărilor, în atmosfera lor rece, jilavă, în cărțile unui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei imagini oarecum tomboale, ci dimpotrivă, dinamica, plină încă de viață. La el, nu cititorul călătorește în urmă, spre a bate la porțile altor epoci; dimpotrivă, epocile călătoreș — prin unel, în cărțile lui manuscris rar sau a unei cărți rîndite prin ale timpului. În viziunea lui Al. Piru, frapantă este nu restituirea unei

Ultimul act din asediul Plevnei

Reconstituirea evenimentelor militare, ale războiului nostru de independență, în virtutea cărora, de la simplu ostaș la general, românii au aruncat în balanța istoriei învingătoare...

Un timp, al asediului, singurul prin care, în mod logic, Osman Pașa ar fi putut tenta o străpungere a blocadei, fusese pus sub comanda generalului Ganețchi...

pură a se distinge trupelor înamică, masate în fața podului de pe Vid. Roidin între cheoane și tunuri, sergentul Haralambie Othobac...

Capitularea Plevnei - Momentul predării armatei turcești 28 XI 1877

După forțele de șoc ale lui Osman El Ghazi, comandate de Tahir Pașa, șeful statului major al armatei asediate, destinate să răzbească primele dincolo de dispozitivul de apărare...

Si nenorocirea tuturor a început chiar din elipsele în care bateriile române și ruse au declanșat focul lor de haraj: explozia asurzitor cheoanele cu obuze și samarele cu muniții de infanterie...

Când s-a declanșat canoada, ofițeri și voluntari din subordinea lui Ganețchi, desertați cărora două de artilerie s-au vădit...

Încercările cu provizii de muniții și hrană. Dar mișcarea aceasta a loc înaintea a toate, avea în ea ceva nestatornic și foarte fragil...

Mai grav era faptul că intențiile turilor nu erau nici acum desăbute, ciudă lupta devenise fierbinte. Dacă nu se găsea întru vrea muniții să spargă blocada...

Într-o zi, în ziua de 26 noiembrie 1877, generalul Ganețchi a ordonat tuturor bateriilor de artilerie din sectorul său să-și concentreze focul asupra iesirii din oraș asediat...

În același timp, după ceasuri lungi de înclutudine, intra în luptă brigada colonelului Grigore Cantilil din Dimirkioi. Cu misiunea de a ataca inamicul din flancul drept...

Nu trecuse un sfert de cea peste 12... Prima între două focuri și aflat în imposibilitate să producă un rezultat concludent...

Și acum să survenea momentul decisiv. Afla în imposibilitate de a se retrage, din cauza convulsiilor îngrozitoare în spatele lor...

sale, colonelul Othobac Sachelaria remarcase. Încă din zori înfatică țurea țurea declanșat de sublocotenent Constantin Coandă asupra coloanelor desfășurate pe podurile de peste Vid...

La început, îngrijorat de întinzerea de neînțeleasă a lui Adil Pașa, care trebuia de aproape două ore să-1 ajungă din urmă cu arzierea din fortificațiile Bucov, Grivița și Opanez...

Nu trecuse un sfert de cea peste 12... Prima între două focuri și aflat în imposibilitate să producă un rezultat concludent...

„O. putere morală, tu ești regina armatei...” — ar fi exclamat un cunoscut căpitan de oști, în prima jumătate a acestui secol răvășit de războaie...

Mihai Pelin

MAPAMOND

poeme africane

BERNARD B. DADIÉ (Coasta de Fildeș)

Linile din palmele noastre

Linile din palmele noastre nu sînt paralele drumuri în munți crăpături în trunchiurile copacilor sau urme de lupte homarice.

Linile din palmele noastre nu sînt meridiane tranșe înguste dire pe cîmpii cărări în păr poteci în hățturi.

Linile din palmele noastre nici galbene nici negre nici albe nu sînt granite șanțuri între satele noastre nici fire în ghebe de ură.

Linile din palmele noastre sînt linii ale Vieții ale Destinului ale inimii ale iubirii.

Linile din palmele noastre nici albe nici negre nici galbene, nu sînt granite șanțuri între satele noastre nici fire în ghebe de ură.

Linile din palmele noastre Leagă buchetele noastre de vise.

ABIOSEN NICOL (Sierra Leone)

În junglă

Mă reintor acasă De-a lungul coastelor Guineei Și văd iar frumoasele voastre orașe: Dakar, Accra, Cotonou, Lagos, Bathurst, Bissau, Apoi Freetown sau Libreville.

Stau de vorbă cu oamenii. Ei spun: Du-te în junglă Acolo se află adevărata Africă. De oriunde vii Acolo e locul de unde te tragi. Du-te în junglă — cit mai adînc. Iți vei afla inima ascunsă Sufletul tău ancestral Și tăcut.

Și am plecat Pe drumul meu Dansînd.

Amadou Wade Saar (Senegal): „Scenă de muncă”

J. J. RABEARIVÉLO (Republica Malgașă)

Nu mai există anolimpuri în aceste ținuturi sălbatice

De Poate de aceea poemele au o identitate a tonului, de că aparțin unor poezii din Ciad, Coasta de Fildeș, Republica Malgașă, Sierra Leone, Ghana sau Africa de Sud...

V. A.

DAVID DIOP (Senegal)

Africa Africa mea Africa mindrilor războinicilor din savanele ancestrale Africa cîntată de strămoși Nu țărnam fuvolei îndepărtat La te-am cunoscut niciodată Dar privirea mi-e plină de singele tău

Truda slaviei Sclevia copiilor tăi Africa spune-mi Africa Al tău este oare acest spate curbat Al tău este oare acest spate curbat...

Victoria Andreescu

Tovarăși, ascultați

Tovarăși, ascultați al vecurilor veier de loc negru din Africa-Americi L-au ucis pe Mamba Ca pe cei șapte din Martinsville Ca pe Molgaj în scrișnetul pustiu al închisorii în privirile lui, tovarăși, era Căldă credință a unui inimă fermă Și zîmbetul lui biruia suferința Dincolo de rînila trupului său chinat

Și singele meu de ani de surghiun Singele ce-ai crezut c-o să sece-n coșciugul cuvintelor Zvonește din nou birulund întunecat Tovarăși, ascultați al vecurilor veier De loc negru din Africa-Americi E semnul soarelui-răsare Semn e trăiesc că visele-s pe rod.

Geo Vasile

Luceafărul Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

COLEGIUL DE REDACȚIE Redactor șef: Nicolae Drăgheș Secretar: Ioan Alexandru, Teodor Băls (secretar responsabil de redacție), Geo Dumitrescu, Ștefan Ștefan, Alexandru Popilian, Adrian Popescu, Maria Prada, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct)

REDAȚIA: București, Piața Științei Nr. 1, tel. 17 32 09 ADMINISTRAȚIA: Șoseaua Kiseleff 10 tel. 18 33 99 ARONAMENTELE: 3 luni — 13 lei; 6 luni — 26 lei; 1 an — 52 lei Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA ȘTIINȚEI” Paginor Nicolae Ion